

Հաստատում եմ՝

բժշկության

Հ.Խ.Սարհիրեկյան

2015 p.

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱՏՎՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՆԹԱՑԻ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԿԱՐԳ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՂՐՈՒՅԲԸՆԵՐ

1. Սույն կարգը սահմանում է Ավանդական թշկության համալսարանում անընդհատ և ինտեղրացված կրթական ծրագրերի՝ կրեղիտային հենքով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման միասնական կանոնները:
 2. Կարգը ներառում է ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ընթացակարգերը, գիտելիքների ստուգման և զնահատման համակարգը, ակադեմիական առաջադիմության չափանիշները, ինչպես նաև ամփոփիչ ատեսավորման կազմակերպման ընթացակարգը:
 3. Կարգում տրված են նաև կրեղիտային համակարգում գործածվող առանձին տերմինները, նկարագրված են համակարգի բնուրագրիչները, բնորոշ գործառությունները և բնթագակարգերը:

Ա.Կրեղիտային համակարգի հիմնառութենաց

Համաեվրոպական ECTS /Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման եվրոպական համակարգ/ կրեդիտային համակարգի հետևյալ հասկացությունները և դրույթներն ընդունված են Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգում և գործում են ԱԲՀ անընդհատ և ինտեգրացված կրթական ծրագրում:

1. **Կրրական վերջնարդյունքն** այն է, ինչ պետք է զիտենա, հասկանա և (կամ) կարողանա անել ուսանողն առանձին դասընթացի, կրրական մոդուլի կամ մասնագիտության կրրական ծրագրի ավարտին: Կրրական վերջնարդյունքը զուգակցվում է համապատասխան գնահատման շափանիշով, որը հնարավորություն է տալիս դատել ծրագրով սահմանված կրրական վերջնարդյունքի ճեռքբերման վերաբերյալ: Կրրական վերջնարդյունքը և գնահատման շափանիշը միասին սահմանում են կրեղիտի շնորհման պահանջները:
 2. **Կարողութակությունը /կոմպետենցիան/** զիտելիքի, ընկալման, ունակությունների և հմտությունների դիմամիկ համակցություն է, որի ձևավորումը կրրական ծրագրի հիմնական նպատակն է: Այն կարող է լինել ընդհանրական վերջնարդյունք /ԸՎ/, ընդհանուր մասնագիտական վերջնարդյունք /ԸՄՎ/, և մասնագիտական վերջնարդյունք /ՄՎ/:
 3. **Կրրական (ուսումնական) մոդուլը** ուսումնական ծրագրի ամենափոքր, համեմատաբար ինքնուրուց

միավորն է, որի համար կրեդիտ է տրվում: Կրթական մոդուլի ուսուցման տևողությունը 1 կիսամյակ է՝ դրանով սահմանված կրթական արդյունքների պարտադիր գնահատմամբ: Կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտներն ուսանողին շնորհվում են ամբողջությամբ, այլ ոչ թե առանձին մասերով:

4. **ECTS կրեդիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը)** ավարտելու և դրա ելքային կրթական արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ուսումնառության ժամաքանակով արտահայտված բեռնվածքի չափման համընդունելի միավոր է, որը տրվում է ուսանողին դասընթացով նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

5. ECTS կրեդիտի կարևորագույն հատկանիշներն են.

- ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտադրանային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը դասախոսություններին, սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,
- կրեդիտը չափում է ուսանողի միայն ուսումնական բեռնվածքը և չի գնահատում դասընթացի կամ կրթական մոդուլի բարդության աստիճանը, մակարդակը կրթական ծրագրում կամ ուսանողի կողմից դրա յուրացման որակը (գնահատականը),
- կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված կրթական վերջնարդյունքների գնահատման անցումային շեմը հաղթահարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների լրիվ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ թվանշանների) հետ միասին,
- ECTS կրեդիտը չի չափում դասախոսի ուսումնական գործունեության (դասավանդման) աշխատածավալը: Այն չափում է ուսանողի ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,
- կրեդիտը չի փոխարինում թվանշաններով ուսանողի գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով (գնահատման միավորներով),
- կրեդիտը չի չափում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, որը չափում է գնահատականներով: Կրեդիտային և գնահատման համակարգերի միջև փոխադարձ ներգրածության որևէ կապ չկա:

6. **Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման ECTS համակարգը** Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում գործող ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման, կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քովանդակության և քանակի ձեռքբերումից հետո: Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման ECTS համակարգը միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որը նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

7. ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.

- կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,

- կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին,
- կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների ելքային կրթական արդյունքները և հատկացված կրեդիտները, ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և այլն, հրապարակվում են նախապես և հասանելի են դրանցից օգտվողներին (ուսանողներին և դասախոսներին):

8. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները.

1. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները երկուսն են՝

ա) կրեդիտների փոխանցում.

այս գործառույթը ենթադրում է ուսումնական ծրագրի (պլանի) բոլոր դասընթացների և կրթական մոդուլների աշխատածավալների արտահայտում կրեդիտների օգնությամբ, ինչը հնարավոր է դարձնում կրեդիտներով չափված կրթական արդյունքի փոխանցումը ծրագրերի և բուհերի միջև,

բ) կրեդիտների կուտակում.

այս գործառույթի իրականացումը ենթադրում է կրթական կրեդիտների աստիճանական կուտակման գործընթացի առկայություն, ինչն իրականացվում է ուսանողի անհատական ուսումնական ծրագրի օգնությամբ:

Նշված գործառույթները բնութագրվում են մի շաբթ հատկանիշներով և ուղեկցվում համապատասխան ընթացակարգերով:

2. Կրեդիտների փոխանցման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

- գործում են մոդուլացված ուսումնական ծրագրեր, որոնց բոլոր բաղադրամաերի (դասընթացներ, կրթական մոդուլներ, պրակտիկաներ և այլն) աշխատածավալները տրված են ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն աշխատանք) արտահայտող ECTS կրեդիտներով,
- կրեդիտներով արտահայտված կրթական արդյունքների փոխադարձ ճանաչման և որոշակի թվով կրեդիտների՝ ծրագրից ծրագիր փոխանցման (տեղափոխման) հնարավորություն նույն բուհի ներսում կամ բուհերի միջև՝ ընդունող ծրագրի պահանջներին համապատասխան:

3. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

- պարտադիր և ընտրովի դասընթացներից բաղկացած ուսումնական ծրագրեր, որոնցից յուրաքանչյուրի յուրացման հաջորդականությունը սահմանվում է դասընթացների նախապայմաններով:

III. Կրեդիտային համակարգի հիմնական նորմերը ՀՀ բուհական համակարգում

1. Տարեկան աշխատածավալը և ուսումնական բեռնվածությունը

- ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգում բոլոր կրթական աստիճաններում առկա ուսուցմանը ուսանողի տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը սահմանվում է 1800 ժամ, որը համարժեք է 60 ECTS կրեդիտի:

- ECTS կրեդիտը համարժեք է ուսանողի 30 ժամ լրիվ (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը:
- Ուսումնական տարվա տևողությունը 40 շաբաթ է, որից 34-ը տրամադրվում է ուսումնական պարապմունքներին: Ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է 2 կիսամյակով՝ /աշնանային և գարնանային/: Ըստ այդմ, կիսամյակի ուսումնական պարապմունքների տևողությունը սահմանվում է 17 շաբաթ:
- Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածության առավելագույն չափը 45 ժամ է, որը համարժեք է 1,5 ակադեմիական կրեդիտի, շաբաթական լսարանային բեռնվածությունը կազմում է 30 ժամ:
- Առկա ուսուցման համակարգում ընդգրկված ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով), իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ:
- Բացառիկ դեպքերում, ուսման բարձր առաջադիմություն ցուցաբերած ուսանողը, համապատասխան թույլտվության դեպքում, կարող է ստանձնել լրացուցիչ ուսումնական բեռնվածություն:

2. Կրթական ծրագրերի աշխատաձավալը

- Անընդհատ և ինտեգրացված կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատաձավալը «Քուժական գործ» մասնագիտության համար 360 կրեդիտ է, իսկ «Ստումատոլոգիա» մասնագիտության համար՝ 300 կրեդիտ:
- Կրթական ծրագրերում ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների հետ միասին:

3. Կրեդիտների հատկացումը

- Կրթական ծրագրի առանձին դասընթացներին /մոդուլներին/ կրեդիտների հատկացումը ելնում է մոդուլով սահմանված կրթական արդյունքին հասնելու համար ուսանողից պահանջվող միջին աշխատաժամանակի /լրիվ ուսումնական բեռնվածության/ իրատեսական կանխատեսումից:
- Դասընթացի ծրագիրը մշակող ուսումնական ստորաբաժանումը՝ ամբիոնը, այնպես է պլանավորում ուսանողի ուսումնական աշխատանքը, որ դրա կատարման համար պահանջվող ժամաքանակը համապատասխանի դասընթացին հատկացված կրեդիտների ժամային համարժեքին:
- Կրթական մոդուլին հատկացվող կրեդիտները պետք է ունենան ամբողջական արժեքներ՝ ուսումնական ծրագրի մանրատվածության վտանգից խուսափելու և դասընթացների ընտրությունը (այդ թվում նաև այլ կրթական ծրագրերից) դյուրացնելու նպատակով:
- Ուսանողի կողմից ծրագրի լնդիանուր կրթական արդյունքներին համապատասխան կարողությունների ձեռքբերումը հաստատվում է ծրագրի ավարտից հետո կազմակերպվող ամփոփիչ ատեստավորմամբ /ավարտական քննությամբ/:

4. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

- Ուսումնական պլանում ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների հետ միասին:
- Մեծածավալ դասընթացներն անհրաժեշտության դեպքում բաժանվում են 1 կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:

- Դասընթացները /կրթական մոդուլները/ ըստ յուրացման բնույթի բաժանվում են 2 հիմնական խմբ՝
ա) պարտադիր դասընթացներ, որոնց յուրացումն ամրագրված է որոշակի կիսամյակներում,
բ) լրացուցիչ դասընթացներ, որոնք առաջարկվող ցանկից ընտրում է ուսանողը, իսկ դրանց
յուրացման կիսամյակը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

5. Գնահատման համակարգը

- Ուսանողների գիտելիքների գնահատման համակարգը պետք է ունենա գնահատման և նշագրման հստակ և հրապարակված չափանիշներ:
- Օգտագործվող գնահատման սանդղակը պետք է հնարավորություն տա առանց դժվարության հաշվարկելու կիսամյակի և ուսումնառության ողջ շրջանի ընթացքում ուսանողի վաստակած վարկանիշային միավորները՝ միևնույն ծրագրում ընդգրկված տարրեր ուսումնական բեռնվածություն ունեցող ուսանողների առաջադիմությունները համեմատելու համար:
- Օգտագործվող գնահատման սանդղակը պետք է հնարավորություն տա հաշվարկելու ուսանողի միջին որակական գնահատականը կիսամյակի և ուսումնառության ցանկացած ժամանակահատվածի համար՝ ուսանողի բացարձակ առաջադիմության չափման համար:
- Գնահատումները կարող են կատարվել թվային և տառային նշագրումով:
- Գնահատման եղանակից և գնահատականների նշագրման

IV. Ուսանողի գիտելիքների ստուգման և գնահատման բազմագործուն համակարգ

1. **ԱԲՀ-ում գործում է ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործուն համակարգը, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝
ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաշափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը, ուսումնառության գործընթացում ներմուծել մրցակցության տարրեր և բարելավել դասահաճախումները,
բ) ընթացիկ քննությունների և ստուգումների իրականացման օգնությամբ բարելավել դասընթացի արդյունարար գնահատման հիմնավորվածությունն ու արժանահավատությունը՝ գիտելիքների գնահատման գործընթացում հաշվի առնելով ուսումնառության տարրեր բաղադրիչները:**
2. **Գիտելիքների գնահատումը (ստուգումը) ներառում է հետևյալ բաղադրիչները.**
ա) դասընթացին ուսանողի մասնակցության գնահատում՝ դասահաճախումների հաշվառման օգնությամբ,
բ) դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ենթաքամինների յուրացման ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (միջանկյալ քննություններ և ստուգարքներ),
ց) ամբողջ դասընթացի կամ ուսումնական մոդուլի եզրափակիչ գնահատում քննաշրջանում, ինչը ենթադրում է դասընթացի կամ կրթական մոդուլի համար սահմանված կրթական վերջնարդյունքների ձեռքբերման մակարդակի գնահատում:

- դ) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, միջանկյալ և եզրափակիչ գնահատումների հիման վրա դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:
- Ե) Ուսանողների գիտելիքները գնահատվում են 100 միավորանոց համակարգով, որն ըստ քննական և ստուգարքային առարկաների բաշխվում է հետևյալ կերպ:

Գնահատման ձևավորման բաղադրիչներ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ	ԲԱՂԱԴՐԻՉԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	%
	ՀԱՃԱԽՈՒՄՆԵՐ	20%
	ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ I ԵՎ II ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՍՏՈՒԳՈՒՄ (ԲԱՆԱՎՈՐ ԿԱՄ ԹԵՍ)	40%
	ԱՄՓՈՓԻՉ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՍՏՈՒԳԱՐՔ	40%

**Քննական առարկաների
գնահատման գործոնները և դրանց կշիռները**

1.	Հաճախումներ	20 %	20 միավոր
2.	Սիջանկյալ քննություններ	40 %	40 միավոր
3.	Ամփոփիչ քննություն	40 %	40 միավոր
	Ընդամենը	100 %	100 միավոր

**Ստուգարքային առարկաների
գնահատման գործոնները և դրանց կշիռները**

1.	Հաճախումներ	20 %	20 միավոր
2.	Առաջին միջանկյալ ստուգարք	40 %	40 միավոր
3.	Երկրորդ միջանկյալ ստուգարք	40 %	40 միավոր
	Ընդամենը	100 %	100 միավոր

3. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների (ուսումնական մոդուլների) աշխատաժաղաց, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունն ուսանողի մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձևավորման մեջ՝ դասընթացներն ըստ գնահատման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝
 ա) եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներ,
 բ) առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացներ:

4. Գնահատման մեթոդաբանությունը

- 4.1.Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող եզրափակիչ քննության հետ մեկտեղ նախատեսում է 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննություն: Ընթացիկ քննությունները կարող են անցկացվել բանավոր կամ գրավոր /այդ բվում՝ նաև թեսային տարրերակ/՝ ելնելով առարկայի առանձնահատկությունից:

- Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացից (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը /միավորը (Գարդ) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝
 ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր: Դասընթացին ուսանողի մասնակցության Գարդ միավորը որոշվում է ստորև բերված սանդղակի շափանիշներին համապատասխան:

Ուսանողների հաճախումների գնահատման սանդղակ

Դասընթաց. մասնակց. %	Հատկացված միավոր	34Ժ.	51Ժ.	68Ժ.	85Ժ.	102Ժ.	136Ժ.
		Բացակ.	Բացակ.	Բացակ.	Բացակ.	Բացակ.	Բացակ.
100-97	20-19	0-1	0 -2	0-2	0-2	0-3	0-4
96-94	18-17	2-0	3-0	3-4	4-5	4-6	5-8
93-91	16-15	3-0	4-0	5-6	6-7	7-9	9-12
91-89	14-13	4-0	5-6	7-8	8-10	10-12	13-16
90-88	12-11	5-0	7-8	9-10	11-13	13-15	17-20
87-ից ցածր	0	6 և ավել	9 և ավել	11 և ավել	14 և ավել	16 և ավել	21 և ավել

Ծանոթություն.

- 1 անհարգելի բացակայությունը համարժեք է 1 ակադեմիական ժամի
- Դասընթացից 30% և ավելի բացակայության դեպքում ուսանողը չի թույլատրվի մասնակցելու ամփոփիչ ստուգաքննիչն կամ քննությանը:
 բ) ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 միջանկյալ ստուգաքննիչի և քննությունների արդյունքներից (ΣՔար), որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվում է 20 միավոր,

Միջանկյալ քննության գնահատման սանդղակ

Գնահատականը 10 քալ	Միավորը 0-20
9-10 /գերազանց/	18-20
7-8 /լավ/	14-16
5-6 /քավարար/	10-12
0-4 /անքավարար/	0-9

Միջամկյալ ստուգարքների գնահատման սանդղակ

Գնահատականը 10 բալ	Միավորը 0-40
9-10 /գերազանց/	36-40
7-8 /լավ/	28-32
5-6 /բավարար/	20-24
0-4 /չստուգված/	0-18

գ) Եզրափակիչ քննության արդյունքից ($\Omega_{\text{եզ}}$), որը կարող է գնահատվել մինչև 40 միավոր:

Եզրափակիչ քննության գնահատման սանդղակ

Գնահատականը 10 բալ	Միավորը 0-40
9-10 /գերազանց/	36-40
7-8 /լավ/	28-32
5-6 /բավարար/	20-24
0-4 /անբավարար/	0-18

Գնահատման բալային համակարգ

Միավոր	Գնահատականը
87-100	«Գերազանց» «10» -- 94-100 «9» -- 87-93
71-86	«Լավ» «8» -- 79-86 «7» -- 71-78
58-70	«Բավարար» «6» -- 65-70 «5» -- 58-64
57 և ցածր	«Անբավարար» «4» -- 57
45-57	«Անբավարար», վերահանձնման հնարավորություն
45-ից ցածր	«Անբավարար», ծրագրի պարտադիր կրկնում

Դասընթացի (ուսումնական մողուլի) արդյունարար գնահատականը/միավորը հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$\Omega_{\text{արդ}} = \Omega_{\text{մաս}} + \sum \Omega_{\text{միջ}} + \Omega_{\text{եզ}} :$$

Ըստ այդմ, Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացն ունի գնահատման հետևյալ սխեման, որտեղ տրված են գնահատման առանձին բաղադրամասերի համար սահմանված հնարավոր առավելագույն միավորները (բոլոր բաղադրամասերը գնահատվում են ամբողջ միավորներով).

Գնահատման բաղադրամասը	$\Omega_{\text{մաս}}$	$\Omega_{\text{լնը1}}$	$\Omega_{\text{լնը2}}$	$\Omega_{\text{եզ}}$	$\Omega_{\text{արդ}}$
Միավորը	20	20	20	40	100

4.2. Սունց եզրափակիչ գնահատման դասընթացը գնահատվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 միջանկյալ ստուգումների (գնահատումների) արդյունքներով։ Միջանկյալ ստուգման ձևն ընտրում է դասընթացը կազմակերպող ամբիոնը։

- **Սունց եզրափակիչ գնահատման դասընթացից** (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար կիսամյակային գնահատականը/միավորը ($Q_{արդ}$) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝
 - ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ $Q_{մաս}$, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը կարող է վաստակել 20 միավոր։ Մասնակցության աստիճանը գնահատվում է համաձայն վերոնշյալ ուսանողների հաճախումների գնահատման սանդղակի,
 - բ) ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 միջանկյալ ստուգումների արդյունքներից ($\Sigma U_{ըն}$), որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվում է առավելագույնը 40 միավոր։

Միջանկյալ ստուգարքների գնահատման սանդղակ

Գնահատականը՝ 10 թալ	Միավորը՝ 0-40
9-10 /գերազանց/	36-40
7-8 /լավ/	28-32
5-6 /բավարար/	20-24
0-4 /չստուգված/	0-18

Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականը/միավորը հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Q_{արդ} = Q_{մաս} + \sum U_{ըն} :$$

Ըստ այդմ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացն ունի գնահատման հետևյալ սխեման, որտեղ տրված են գնահատման առանձին բաղադրամասերի համար սահմանված հնարավոր առավելագույն միավորները (բոլոր բաղադրամասերը գնահատվում են ամբողջ միավորներով)։

Գնահատման բաղադրամասը	Գ-մաս	U _{միջ1}	U _{միջ2}	Q-արդ
Միավորը	20	40	40	100

Ստուգարքով ավարտվող առարկայից դրական միավոր ստացած ուսանողների ամփոփիչ միավորը ձևավորվում է ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների միջին թվաբանականով։

- **Պրակտիկաները գնահատվում են ստուգարքի ձևով։**

4.3. Միջանկյալ և եզրափակիչ քննությունների կազմակերպումը

- **Միջանկյալ և եզրափակիչ քննությունների /ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, քննությունների ձևերը, հարցաշարերը և ժամանակացույցը, ինչպես նաև**

գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները տրամադրվում են ուսանողներին նախապես:

- Սիցանկյալ և եզրափակիչ քննությունների ժամանակացույցները կազմում են ֆակուլտետները, հաստատվում են ուսումնական աշխատանքների գծով պլրուեկտորի կողմից:
- Սիցանկյալ քննությունները և ստուգումներն անց են կացվում ուսումնառության կիսամյակի՝ 9-րդ և 16-17-րդ շաբաթներում: Սիցանկյալ ստուգաքններն անց են կացվում առարկայի՝ դասացուցակով հատկացված ժամերին կամ դասերից հետո՝ ֆակուլտետի դեկանի որոշմամբ:
- Եզրափակիչ քննություններն անց են կացվում կիսամյակային քննաշրջաններում՝ 18-21-րդ շաբաթներում:
- Քննության/ստուգաքի ավարտից հետո քննությունն ընդունած դասախոսը քննական ամփոփագիրը նույն օրը ներկայացնում է դեկանատ:
- Բոլոր գրավոր քննությունները և ստուգումները գրանցվում են ուսանողներին տրամադրված սահմանված նմուշի տեսրերում:

4.4. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

- ԱԲՀ-ում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 10 նիշային սանդղակը, որը ներկայացված է ստորև.

Գնահատման նիշային համակարգ

Սիավոր	Գնահատականը
87-100	«Գերազանց» «10 » - 94-100 « 9 » - 87-93
71-86	«Լավ» « 8 » - 79-86 « 7 » - 71-78
58-70	«Բավարար» « 6 » - 65-70 « 5 » - 58-64
57 և ցածր	«Անբավարար» « 4 » - 57

- Ուսանողի ստուգաքային գրքույկում և դասընթացի քննական ամփոփագրում գնահատման արդյունարար միավորի հետ մեկտեղ փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան գնահատականը (օրինակ՝ 10՝ «գերազանց»):
- Դասընթացներից որոնցից ուսանողը վաստակել է 5-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է «Չստուգված», կրեդիտներ չեն տրվում:

▪ ԹԵՍՏԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Ընդհանուր թիվ	Գնահատականի ձևավորումը՝ ելնելով ճիշտ լուծված քեստերի քանակից											
			դրական (%)						բացասական (%)			
	I	II	գերազանց		լավ		բավարար		անբավարար			
			10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Ստուգում	50	100%	46-50	41-45	36-40	31-35	28-30	26-27	23-25	20-22	16-19	< 15
Ստուգում	100	100%	91-100	81-90	71-80	61-70	56-60	51-55	45-50	40-44	31-39	< 30

Ծանոթություն՝ Սիջին թվով մեկ հարցին տրվում է մեկ բռնկ ժամանակ:

▪ Գնահատման վարկանիշային /ռեյտինգային/ համակարգ

Գնահատականները	Ռեյտինգային միավորը	Թվանշանը	Տառային նշանակումը
Գերազանց	96-100	4,0	A+
	90-95	4,0	A
	87-89	3,7	A-
Լավ	80-86	3,3	B+
	76-79	3,0	B
	71-75	2,7	B-
Բավարար	66-70	2,3	C+
	63-65	2,0	C
	58-62	1,7	C-
Անբավարար	57 և ցածր	0	D
Ստուգված	> 58	-	S
Չստուգված	< 57	-	U
Չի ներկայացել	0	-	F

A+, A` ուսանողն ազատ տիրապետում է նյութին, հստակորեն պատասխանում է հարցերին, հեշտությամբ համադրում է ուսումնական նյութի տարրեր բաղկացուցիչները, հաջողությամբ կատարում է, ներկայացված առաջադրանքները: Այսինքն, ուսանողը տեսականորեն գերազանց յուրացրել է դասընթացը, կատարել է ուսումնական ծրագրով նախատեսված բոլոր առաջադրանքները, ուսանողի մոտ ձևավորված են գործնական աշխատանքի գերազանց հմտություններ:

A-՝ Ուսանողի գիտելիքները գերազանցում են միջին չափանիշը:

Բ+, Բ, Բ-՝ Ուսանողը ուսումնական նյութի զգալի մասին տիրապետում է դասագրքերի կամ դասախոսությունների մակարդակով, տեսական պատրաստվածության մակարդակը բավականին բարձր է, սակայն վերլուծական ունակությունները բավարար չեն ուսումնական նյութը գերազանց յուրացնելու համար:

Ը+, Ը-՝ Ուսանողը յուրացրել է ներկայացված նյութի զգալի մասը, սակայն, վերլուծական ապարատն այդքան էլ զարգացած չէ, ուսանողը չի կարողանում հստակորեն պատասխանել դասախոսի հարցերին:

Ծ- գնահատականը նշանակվում է այն դեպքում, եթե ուսանողի գիտելիքները համապատասխանում են տվյալ դասընթացի ուսումնական ծրագրի նվազագույն պահանջներին:

Ծ` Ուսանողն ունի որոշակի գիտելիքներ, սակայն դրանք չեն համապատասխանում տվյալ դասընթացի ուսումնական ծրագրի նվազագույն պահանջներին:

Ֆ գնահատականը նշանակվում է այն ուսանողներին, ովքեր ընդհանրապես չեն տիրապետում նյութին:

Այն ուսումնական դասընթացները, որոնք գնահատվում են S և U գնահատականներով, (ստուգված/չստուգված) S գնահատականը նշանակում է, որ ուսանողն ունի տվյալ դասընթացից որոշակի գիտելիքներ, որոնք դասախոսը բավարար է համարում ուսումնառության տվյալ մակարդակի համար: Այսինքն, S գնահատականը նշանակվում է այն դեպքում, եթե ուսանողն ապահովում է տվյալ դասընթացի ուսումնական ծրագրով նախատեսված նվազագույն պահանջները: S գնահատականի դեպքում ուսանողը վաստակում է տվյալ դասընթացի համար սահմանված ակադեմիական կրեդիտները:

Ս գնահատականը նշանակվում է այն դեպքում, եթե ուսանողի գիտելիքները չեն համապատասխանում սահմանված չափանիշներին: Ընդ որում, այդ գնահատականի դեպքում ուսանողը չի ստանում տվյալ դասընթացի համար նախատեսված ակադեմիական կրեդիտները:

V. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

- Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար ԱԲՀ-ի ֆակուլտետները յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած արդյունարար գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողների կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը:
- Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում են մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ շրջանում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ տվյալ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:
- Ուսանողի ուսման առաջադիմության լնիմանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝
 - գումարային կրեդիտների քանակը,
 - գնահատված կրեդիտների քանակը,

- վարկանիշային միավորները,
- միջին որակական գնահատականը:
- ✓ Գումարային կրեղիտը (*Կ*) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած կրեղիտների գումարն է:
- ✓ Գնահատված կրեղիտը (*Գ.Կ*) գումարային կրեղիտների այն մասն է, որը գնահատված է թվային միավորներով.

✓ $\text{Գ.Կ} = \sum \text{Կրեղիտ}$:

- ✓ **Վարկանիշային միավորը (*ՎՄ*)** յուրաքանչյուր կրեղիտի համար ուսանողի ստացած գնահատականների գումարն է, որը հաշվարկվում է որպես առանձին դասընթացների (մոդուլների) գնահատված կրեղիտների և դրանց արդյունարար գնահատականների արտադրյալների գումար.

$$\text{ՎՄ} = \sum \text{Կրեղիտ} X \text{Գ.արդ}$$

որտեղ Գ.արդ տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար գնահատականն է:

- Միջին որակական գնահատականը (*ՄՊԳ*) կրեղիտներով կշռված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեղիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 1/100-ի ճշտությամբ).

$$\text{ՄՊԳ} = \frac{\text{ՎՄ}}{\text{Գ.Կ}}$$

- Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են կիսամյակային (հաշվարկված առանձին կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՊԳ-երը:

VI. Ուսման առաջադիմությունը

- Ըստ ուսման առաջադիմության՝ ուսանողները դասակարգվում են՝ *առաջադիմող, փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող և հեռացման ենթակա:*
- Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե՝
 - ա) կիսամյակում ունի 30 կրեղիտ ուսումնական միջին բեռնվածություն (10 % շելումով),
 - բ) հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր պարտադիր դասընթացների կրեղիտները:
- Ուսանողը համարվում է փորձաշրջանի կարգավիճակում, եթե չի բավարարել նախորդ կետում նշված պայմաններից որևէ մեկը, և ոեւկտորատի կողմից նրան թույլ է տրվել մասնակցելու ակադեմիական պարտքերի մարմանը (լուծարքին):
- Փորձաշրջանի կարգավիճակ ունեցող ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և բարձրացնելու ուսման առաջադիմությունը ծրագրի նվազագույն պահանջներին համապատասխան:
- Փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող ուսանողը համարվում է հեռացման ենթակա, եթե սահմանված ժամկետում դուրս չի գալիս այդ կարգավիճակից: Հեռացված ուսանողի վերականգնումը կատարվում է նույն կիսամյակում՝ ուսումնառության նախորդ ընթացքում վաստակած բոլոր կրեղիտների պահպանմամբ:
- Ուսանողը համարվում է հեռացման ենթակա, ակադեմիական անբավարարա առաջադիմություն

ցուցաբերելու պատճառով՝ կիսամյակի արդյունքներով 12-ից ավել կրեղիտներ կազմող ակադեմիական պարտքերի դեպքում:

VII. Զննությունների վերահանձնումը և դասընթացի կրկնումը

- Վերահանձնումը կազմակերպվում է վերջնական հաշվարկային միավորի հիման վրա և կատարվում է տվյալ կիսամյակի քննաշրջանին հաջորդող երկու վերահանձնումների ժամանակ:
- Վերահանձնումը կազմակերպվում է 1-ին կիսամյակի համար փետրվար-մարտ, իսկ 2-րդ կիսամյակի համար՝ օգոստոս-սեպտեմբեր ամիսներին, երկուական փուլերով:
- Կիսամյակի արդյունքներն ամփոփելուց հետո, նախքան վերահանձնումը, ուսումնական մասը ձևավորում է վերահանձնման ենթակա ուսանողների ցանկը, ովքեր ունեն առավելագույնը 12 կրեղիտ կազմող ակադեմիական պարտք, այն հասանելի դարձնելով ուսանողներին և ամբիոններին: 12-ից ավել կրեղիտ կազմող ակադեմիական պարտք ունենալու դեպքում ուսանողը հեռացվում է համալսարանից:
- Վերահանձնումը կազմակերպվում է այն դեպքում, եթե վերջնական վարկանիշային միավորը հավասար է «D»՝ քննության կամ «U»՝ սոուգարքի դեպքում: Այսինքն՝ թվային արժեքով փոքր է 58 միավորից:
- Հարգելի պատճառներով եզրափակիչ քննությանը չներկայացած ուսանողն ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանում կարող է հանձնել այն:
- Զննությանը չներկայանալը համարվում է հարգելի միայն այն դեպքում, եթե ուսանողն իրազեկում է դեկանատին, իսկ հիվանդության վերաբերյալ համապատասխան բժշկական տեղեկանքը ներկայացնում է մինչև բուժման շրջանի ավարտի հաջորդ օրը ներառյալ:
- Սուանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացի գնահատման արդյունարար միավորի նվազագույն 58-ի շեմը չապահովված ուսանողը մասնակցում է ակադեմիական պարտքերի մարման՝ վերահանձնելով դասընթացի ողջ նյութը:
- Վերահանձնումների արդյունքներն ամրագրվում են տեղեկագրում:

VIII. Կրթական ծրագրերի ամփոփիչ ատեստավորումը

- Ուսանողի կողմից անընդհատ և ինտեգրացված կրթական ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներին համապատասխան մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերումը հաստատվում է կազմակերպվող մասնագիտական ավարտական ամփոփիչ ատեստավորմամբ:
- Մասնագիտական ամփոփիչ ատեստավորման գնահատումը կատարվում է 10 միավորանոց սանդղակով:
- Ամփոփիչ ատեստավորումներն անցկացվում են ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի կողմից՝ բուհում իրականացվող յուրաքանչյուր մասնագիտական կրթական ծրագրով:
- Ամփոփիչ ատեստավորման վերջնական արդյունքների համաձայն քննական հանձնաժողովը որոշում է կայացնում շրջանավարտներին տալ համապատասխան որակավորում:

IX. Գնահատականի բողոքարկում

- Ուսանողն իրավունք ունի բողոքարկելու ստացած գնահատականը տեղեկացվելուց հետո 24 ժամվա ընթացքում:
- Բողոքարկման դեպքում ուսանողը լրացնում և ուսումնական մաս է ներկայացնում բողոքարկման մասին դիմումը:
- Բողոքարկան մասին դիմումը /թեստի դեպքում կից ներկայացվում է նաև թեստը/ ուսումնական մասը ներկայացնում է ամբիոն՝ քննարկման համար:
- Գնահատականի բողոքարկումն անցնում է քննարկման հետևյալ փուլերը.
 - ամբիոնի վարիչի կողմից դիմումի քննարկում,
 - ուսումնական մասի վարիչի կողմից քննության օրվա նշանակում և հանձնաժողովի կազմում,
 - քննության կազմակերպում և անցկացում քննող դասախոսի և հանձնաժողովի մասնակցությամբ,
 - քննության անցկացում և արդյունքի հրապարակում:
- Ուսանողն իրավունք ունի տվյալ դասընթացի գնահատականը բողոքարկել մեկ անգամ:
- Քննական գործընթացն ամբիոնում պետք է իրականացվի բողոքարկման պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:
- Բողոքարկման արդյունքում փոփոխված գնահատականը հաստատվում է բողոքարկման ամբիոնային հանձնաժողովի անդամների ստորագրությամբ:
- Բողոքարկման արդյունքում փոփոխված գնահատականն արձանագրվում է ամփոփաթերթում:

X. Կրեդիտների փոխանցումը

- Այլ բուհերից ԱԲՀ անընդհատ և ինտեգրացված կրթական ծրագրերի կրեդիտները փոխանցելի են առանձին դասընթացների, դասընթացների խմբի կամ ուսումնառության որոշակի շրջանների /կիսամյակ, ուս. տարի/ տեսքով: Փոխանցումը կատարվում է ուսանողի հայտի հիման վրա՝ երկու բուհերի փոխադարձ համաձայնությամբ՝ ECTS կրեդիտների փոխանցման կանոնների պահպանմամբ:
- Այլ կրթական ծրագրերից ԱԲՀ կրթական ծրագիր կրեդիտներ կարող են փոխանցվել, եթե դրանց բովանդակությունները միանման են, կամ առկա են բովանդակային տարբերություններ, սակայն վերջնական կրթական արդյունքները համարժեք են:
- Այլ բուհում ԱԲՀ ուսանողի ուսումնառության որոշակի շրջանի /կիսամյակ, ուս. տարի/ անցկացման դեպքում այդ ժամանակահատվածի ուսումնառության ծրագիրը դառնում է եռակողմ համաձայնագրի առարկա՝ ուսանողի, ԱԲՀ-ի և ընդունող բուհի միջև:

XI. Ուսումնական խորհրդատունների ծառայությունը

- Կրեդիտային համակարգով սպորտող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետները կազմակերպում են ուսումնական խորհրդատունների /կուրատորների/ ծառայություն, որում ընդգրկում են մասնագիտության կամ մասնագիտությունների խմբի ուսումնական ծրագրերին բացատեղյակ մասնագետներ:
- Մասնագիտության կամ մասնագիտությունների խմբի ուսումնական խորհրդատունների քիվը սահմանում է ֆակուլտետը՝ ելնելով տարբեր կրթական ծրագրերում ընդգրկված ուսանողների թվի և ֆակուլտետի դասախոսական ներուժի համարդրումից:

3. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն ամրագրված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը նրանց ուսումնառության ողջ շրջանում:
4. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, ուսումնական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար կազմակերպում խմբային և անհատական խորհրդատվություններ, օգնում դասընթացների ընտրության և անհատական ուսումնական ծրագրերի կազմման գործընթացներում:

XII. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Ուսանողը պարտավոր է՝
 - ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,
 - կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,
 - կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին:
2. Ուսանողն իրավունք ունի՝
 - ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար Համալսարանի կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,
 - միջբուհական փոխանակման և (կամ) ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուս. տարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),
 - փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանված կարգի,
 - ցանկացած կրթական աստիճանում ընդհատելու կամ շարունակելու ուսումնառությունը ԱԲՀ -ում՝ համաձայն գործող կարգի,
 - հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չափարտված մասի համար,
 - բակալավրի կամ մագիստրոսի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող փաստաթղթի (դիպլոմի) հետ միասին ստանալու ՀՀ Կառավարության որոշմամբ հաստատված համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված՝ երկու լեզվով՝ հայերեն և անգլերեն:

XIII. Եզրափակիչ դրույթ

1. Սույն կարգը ԱԲՀ-ում գործողության մեջ է դրվում 2015/16 ուս. տարվանից: